МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Голова Приймальної комісії ЗУНУ

_____ Оксана ДЕСЯТНЮК

«27» 03 2025 року

ПРОГРАМА

вступного іспиту зі спеціальності D1 Облік і оподаткування

галузі знань D «Бізнес, адміністрування і право»

для здобуття третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

доктор філософії

Схвалено на засіданні вченої ради ЗУНУ

Протокол № 6 від 26.03.2025 р.

Тернопіль

2025

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВИНОСЯТЬСЯ НА ЕКЗАМЕН

1. ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК

Організаційні та методичні аспекти фінансового обліку.

Сутність бухгалтерського фінансового обліку, сфера застосування, мета і завдання, його відмінність від інших видів обліку.

Фінансова звітність як продукт інформаційної системи «Фінансовий облік». Склад, зміст фінансової звітності, призначення окремих звітних форм. Використання показників фінансової звітності для аналізу фінансово-майнового стану підприємства внутрішніми та зовнішніми користувачами.

Нормативно-правове регулювання фінансового обліку в Україні. Загальна характеристика НП(С)БО, їх види, структура. Система оподаткування та її вплив на побудову фінансового обліку. Поняття облікової політики підприємства як внутрішнього нормативного документу. Принципи побудови фінансового обліку. Загальна схема ведення фінансового обліку на рахунках бухгалтерського обліку. Особливості ведення фінансового обліку і оподаткування в умовах воєнного стану.

Облік необоротних матеріальних активів та нематеріальних активів.

Поняття та види необоротних матеріальних активів та нематеріальних активів. Оцінка основних засобів, інших необоротних матеріальних та нематеріальних активів. Об’єкти обліку основних засобів. Порядок формування первісної вартості основних засобів залежно від джерел їх надходження.

Облік надходження основних засобів у результаті будівництва, придбання у постачальників, безоплатного одержання, обміну, внеску до статутного капіталу.

Методи нарахування амортизації і облік зносу основних засобів. Переваги й недоліки методів нарахування амортизації.

Облік витрат на проведення ремонтів та інших поліпшень основних засобів. Облік оренди основних засобів.

Облік вибуття та ліквідації основних засобів. Облік результатів від ліквідації основних засобів. Облік реалізації та іншого вибуття основних засобів.

Інвентаризація та переоцінка основних засобів та інших необоротних матеріальних активів.

Облік надходження нематеріальних активів, проведення їх інвентаризації та переоцінки, нарахування амортизації та відображення в обліку вибуття. Облік гудвілу, відстрочених податкових активів та інших необоротних матеріальних активів.

Облік фінансових інвестицій.

Поняття та види фінансових інвестицій. Оцінка фінансових інвестицій при надходженні і на дату балансу.

Види і облік короткострокових фінансових інвестицій: придбання, погашення, реалізації. Облік довгострокових фінансових інвестицій за справедливою вартістю. Облік довгострокових фінансових інвестицій за амортизованою собівартістю, розрахунок ефективної ставки відсотка, амортизації премії і дисконту. Облік довгострокових фінансових інвестицій за методом участі в капіталі.

Облік виробничих запасів.

Поняття та види виробничих запасів. Оцінка виробничих запасів при надходженні, вибутті, на дату балансу. Облік та розподіл транспортно-заготівельних витрат.

Аналітичний облік надходження і витрачання виробничих запасів. синтетичних облік руху виробничих запасів. Облік розрахунків з постачальниками.

Інвентаризація виробничих запасів і відображення її результатів в обліку. Облік переоцінки запасів.

Особливості обліку малоцінних і швидкозношуваних предметів.

Облік персоналу, праці та її оплати.

Облік грошових коштів.

Поняття грошових коштів. Облік готівкових грошових коштів. Ліміт каси і порядок його розрахунку. Аналітичний та синтетичний облік касових операцій. Основні принципи дотримання касової дисципліни.

Облік операцій на поточних рахунках в банках в національній валюті. Перевірка і опрацювання виписки банку. Синтетичний облік операцій на поточному та інших рахунках в банках. Облік розрахунків банківськими корпоративними спеціальними платіжними засобами. Спеціальні рахунки в національній та іноземній валюті.

Облік іноземної валюти. Курсові різниці, їх розрахунок та облік. Облік придбання та реалізації іноземної валюти. Облік безготівкових розрахунків в іноземній валюті.

Облік інших грошових коштів: грошових коштів в дорозі, грошових документів та електронних грошей, номінованих в національній валюті.

Облік дебіторської заборгованості.

Поняття та види дебіторської заборгованості. Оцінка поточної та довгострокової дебіторської заборгованості, порядок її відображення у фінансовій звітності.

Облік дебіторської заборгованості за товари, роботи й послуги. Порядок розрахунку та облік сумнівних боргів. Облік дебіторської заборгованості, забезпеченої векселями. Облік розрахунків з іншими дебіторами. Облік підзвітних сум та розрахунків з підзвітними особами. Облік розрахунків за відшкодуванням завданих збитків. Довгострокова дебіторська заборгованість та її відображення в обліку.

Облік персоналу, праці та її оплати.

Правові та організаційні онови оплати праці на підприємстві.

Системи та форми оплати праці.

Особовий склад підприємства та облік використання робочого часу.

Документальне оформлення нарахування заробітної плати залежно від систем і форм оплати праці, типів підприємств.

Порядок нарахування заробітної плати за відпрацьований час і виконаний обсяг робіт. Порядок розподілу заробітної плати при бригадній формі організації праці.

Документальне оформлення і порядок нарахування заробітної плати за невідпрацьований час. Порядок надання, види відпусток. Розрахунок виплат за час відпустки. Методика нарахування лікарняних. Порядок нарахування інших виплат за середнім заробітком.

Облік утримань із заробітної плати**.** Обов'язкові утримання. Військовий збір. Податок на доходи фізичних осіб. Податкова соціальна пільга, її розмір, можливості застосування. Порядок оподаткування окремих виплат (допомоги, подарунки і т.п.). Звітність із ПДФО та військового збору (Податковий розрахунок сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків - фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску (Єдина звітність з ЄСВ, ПДФО та ВЗ).

Необов'язкові утримання. Утримання за виконавчими листами. Утримання за ініціативою підприємства та за ініціативою працівника.

Аналітичний та синтетичний облік розрахунків з персоналом підприємства.

Порядок нарахування та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (ЄСВ). Мінімальна заробітна плата та база нарахування ЄСВ. Нарахування ЄСВ роботодавцями в різних ситуаціях. Звітність з ЄСВ: форми і строки подання.

Облік власного капіталу та забезпечень.

Капітал підприємства та його структура. Порядок формування статутного, пайового та іншого зареєстрованого капіталу та його облік на підприємствах різних форм власності. Облік неоплаченого та вилученого капіталу. Облік капіталу в дооцінках, додаткового та резервного капіталу. Облік формування нерозподіленого прибутку та непокритих збитків. Облік забезпечення майбутніх витрат і платежів. Облік цільових надходжень та цільового фінансування.

Облік зобов'язань.

Загальні поняття про зобов'язання й забезпечення, їх класифікація, оцінка та умови визнання.

Облік розрахунків з постачальниками і підрядниками. Документальне оформлення вексельних операцій і облік короткострокових векселів виданих.

Структура платежів до бюджету та облік їх розрахунків. Облік розрахунків за непрямими податками. Особливості обліку податкових зобов'язань та податкового кредиту з податку на додану вартість. Порядок реєстрації податкових накладних / розрахунків корегувань до податкових накладних в ЄРПН. Облік розрахунків за прямими податками.

Облік розрахунків за іншими операціями. Розрахунки за нарахованими дивідендами. Розрахунки за авансами отриманими. Структура внутрішньогосподарських розрахунків та їх облік. Облік розрахунків за нарахованими відсотками.

Загальні принципи кредитування підприємств та облік короткострокових і довгострокових кредитів банку.

Облік довгострокових векселів у національній та іноземній валюті.

Облік довгострокових зобов'язань за облігаціями, та з оренди.

Облік поточної заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями.

Облік витрат діяльності

Визнання витрат, об'єкти та завдання їх обліку. Класифікація витрат.

Структура прямих витрат та їх облік. Структура загальновиробничих витрат та порядок їх розподілу. Облік браку та витрат на його виправлення. Облік витрат допоміжних виробництв. Облік незавершеного виробництва. Зведений облік витрат на виробництво.

Облік витрат періоду основної діяльності (адміністративних витрат, витрат на збут та інших витрат операційної діяльності).

Облік витрат майбутніх періодів.

Облік фінансових витрат. Облік втрат від участі в капіталі. Облік витрат іншої звичайної діяльності.

Облік готової продукції та її реалізації.

Готова продукція, її характеристика та класифікація. Документальне оформлення руху готової продукції.

Облік випуску готової продукції, виконання робіт, послуг. Облік готової продукції на складі та його зв'язок з обліком у бухгалтерії. Облік реалізованої продукції.

Облік доходів і фінансових результатів видів діяльності.

Поняття доходів, їх склад та оцінка. Порядок визнання та облік доходів від реалізації продукції. Облік інших операційних доходів. Облік доходів фінансової діяльності. Порядок формування та облік доходів від інвестиційної діяльності. Облік доходів від іншої діяльності. Формування фінансових результатів діяльності підприємства. Облік доходів майбутніх періодів.

Технологія складання фінансової звітності.

Структура фінансової звітності: склад та підготовка інформації.

Підготовчі роботи та техніка складання балансу (звіту про фінансовий стан).

Методика складання звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід). Формування показників фінансових результатів від операційної, фінансової та іншої звичайної діяльності. Відображення витрат за елементами. Порядок розрахунку прибутковості акцій.

Формування звіту про рух грошових коштів. Відображення руху грошових коштів у результаті операційної діяльності, інвестиційної діяльності, фінансової діяльності. Розрахунок зміни величини грошових коштів за звітний період.

Складання звіту про власний капітал. Відображення різних змін капіталу: переоцінка активів, розподіл прибутку, внески учасників, вилучення капіталу, інші зміни в капіталі.

Порядок формування Приміток до річної фінансової звітності.

Порядок формування Звіту за сегментами діяльності.

Консолідація фінансової звітності.

2. УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК

Мета, зміст і організація управлінського обліку.

Сутність і зміст управлінського обліку, його предмет та метод. Відмінності між фінансовим та управлінським обліком. Історія розвитку управлінського обліку. Види управлінського обліку.

Класифікація і поведінка витрат.

Напрями обліку витрат на виробництві і класифікація витрат. Класифікація виробничих витрат для визначення собівартості виробленої продукції і одержання прибутку. Класифікація витрат для прийняття рішень і планування. Класифікація витрат для здійснення процесу контролю і регулювання. Класифікація витрат за видами господарської діяльності.

Витрати, доходи та фінансові результати як об'єкти управлінського обліку.

Особливості формування витрат і калькулювання собівартості продукції в окремих галузях економіки і їх вплив на методику та організацію управлінського обліку. Поняття витрат та об'єкти обліку і їх номенклатура. Об'єкти калькулювання собівартості продукції і їх класифікація. Доходи та фінансові результати як об'єкти управлінського обліку.

Система обліку і калькулювання за повними витратами.

Облік матеріальних витрат. Облік витрат на оплату праці. Облік інших прямих витрат. Витрати на експлуатацію машин та обладнання і їх облік. Облік і розподіл інших загальновиробничих витрат. Облік витрат періоду операційної діяльності. Облік витрат періоду не операційної діяльності. Облік непродуктивних витрат та втрат. Загальна характеристика методів обліку витрат і калькулювання продукції (робіт, послуг). Простий, позамовний, попроцесний та попередільний методи обліку витрат.

Система обліку і калькулювання за змінними витратами.

Система обліку „директ-костінг" і її характеристика. Простий „директ-костінг". Розвинутий „директ-костінг". Система обліку і управління „абзоршин-костінг" та її суть.

Система обліку і калькулювання за нормативними витратами.

Система обліку „Стандарт-кост", її характеристика. Нормативний метод обліку затрат і калькулювання собівартості продукції. Облік витрат за нормами, облік відхилень та змін норм. Спільні та відмінні риси систем обліку „Стандарт-кост" та нормативний метод.

Аналіз релевантності інформації для прийняття управлінських рішень.

Характеристика релевантної та не релевантної інформації. Прийняття поточних рішень. Прийняття рішень в процесі постачання. Прийняття рішень в процесі виробництва. Прийняття рішень в процесі реалізації продукції, робіт, послуг. Прийняття рішень щодо інвестиційної діяльності.

Бюджетування і контроль.

Бюджетування: суть, мета і призначення. Складання та взаємоузгодження бюджетів. Контроль виконання бюджетів і аналіз відхилень. Особливості планування та ціноутворення в окремих галузях економіки.

Облік і контроль за центрами відповідальності.

Поняття про центри витрат, доходів, прибутку та інвестицій. Облік і контроль витрат за центрами відповідальності. Облік і контроль доходів за центрами відповідальності. Облік і контроль фінансових результатів за центрами відповідальності. Трансферне ціноутворення і його характеристика.

3. АУДИТ

Аудит: його сутність, види та історія розвитку

Сутність аудиту та його місце у системі контролю. Сутність, цілі і завдання аудиту. Предмет і об'єкти аудиту. Відмінності аудиту від інших форм контролю.

Історія виникнення і розвитку аудиту.

Основні передумови та фактори, що зумовили появу аудиту як самостійного виду підприємницької діяльності. Етапи становлення та розвитку аудиту. Еволюція цілей та методики здійснення аудиту (підтверджуючий аудит, системно орієнтований аудит, ризик орієнтований аудит).

Особливості становлення аудиту в Україні. Місце і роль аудиту в системі управління. Користувачі аудиту та їх цілі.

Види аудиту та їх характеристика.

Поняття, призначення та принципи внутрішнього аудиту. Види аудиту спеціального призначення.

Регулювання аудиторської діяльності та її нормативно-правове забезпечення.

Необхідність регулювання аудиторської діяльності. Підходи до регулювання аудиторської діяльності. Роль Міжнародної федерації бухгалтерів у регулюванні аудиторської діяльності. Аудиторська палата України: правові основи функціонування та повноваження. Професійні громадські організації аудиторів України.

Правові основи регулювання аудиторської діяльності: Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність», Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг, нормативно-правові акти Аудиторської палати України. Суспільний нагляд за аудиторською діяльністю. Суб'єкти проведення аудиту в Україні. Аудитор і його статус. Атестація аудиторів в Україні: умови та порядок видачі свідоцтв, які визначають їх кваліфікаційну придатність; удосконалення професійних знань аудиторів; механізм застосування стягнень за неналежне виконання професійних обов'язків.

Організаційно-правові форми підприємницької діяльності в аудиті. Ведення реєстру аудиторів і суб'єктів аудиторської діяльності. Права, обов'язки та відповідальність аудиторів і аудиторських фірм.

Фундаментальні принципи професійної етики аудиторів.

Поняття професійної етики аудитора. Концептуальні підходи до незалежності аудитора, принципи незалежності аудитора. Політика аудиторської фірми по дотриманню вимог незалежності. Загрози незалежності та заходи щодо їх усунення.

Організація виконання завдань з аудиту, огляду історичної фінансової звітності, інших завдань з надання впевненості та супутніх послуг.

Стадії (етапи) аудиту історичної фінансової інформації та їх загальна характеристика. Клієнти аудиторських фірм (аудиторів), критерії їх вибору. Права та обов'язки і відповідальність замовників аудиту.

Організація та умови здійснення огляду історичної фінансової звітності. Перелік інших завдань з надання впевненості. Супутні послуги аудиту: погоджені процедури та підготовка інформації. Консалтингові послуги аудиторських фірм.

Аудиторський ризик та суттєвість в аудиті.

Поняття аудиторського ризику. Складові аудиторського ризику: властивий ризик, ризик контролю, ризик невиявлення. Методи оцінки аудиторського ризику.

Сутність та зміст викривлень у фінансовій звітності. Визначення понять «професійний скептицизм», «помилка» та «шахрайство». Типи помилок та навмисних викривлень у фінансовій звітності. Відповідальність керівництва підприємства і аудитора за факти виявлення помилок і шахрайства. Дії аудитора при виявлені зловживань з боку персоналу.

Поняття суттєвості викривлень інформації у фінансовій звітності. Способи розрахунку рівня суттєвості. Перегляд рівня суттєвості під час проведення аудиту.

Оцінка системи внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту.

Місце і роль внутрішнього контролю в управлінні підприємством. Основні компоненти системи внутрішнього контролю підприємства. Аудиторська оцінка системи внутрішнього контролю підприємства. Внутрішній аудит в системі внутрішнього контролю суб'єктів господарювання.

Використання аудитором роботи інших фахівців під час виконання завдань з аудиту. Розгляд роботи внутрішнього аудитора зовнішнім аудитором та оцінка можливості використання його результатів. Особливості використання роботи експерта.

Планування аудиту.

Суть планування та його необхідність в аудиті. Принципи та етапи планування аудиту. Розробка стратегії аудиту та формування Меморандуму планування. Складання розширених планів (аудиторських програм) за окремими об'єктами перевірки.

Умови домовленостей про здійснення аудиту.

Порядок документообігу для досягнення угоди на проведення аудиту. Документальне оформлення двосторонньої згоди за умовами аудиту (лист-замовлення, лист-угода, договір). Зміст договору на проведення аудиту. Вартість аудиторських послуг.

Аудиторські докази.

Сутність інформаційного забезпечення аудиту. Класифікація інформації, що використовується в аудиті. Поняття аудиторських доказів. Види аудиторських доказів та вимоги до них. Джерела отримання аудиторських доказів. Процедури отримання аудиторських доказів.

Робочі документи аудитора.

Суть, необхідність та класифікація аудиторської документації.

Нормативне регулювання аудиторської документації. Обсяги та зміст робочих документів. Вимоги до оформлення робочих документів. Вимоги щодо зберігання та використання робочих документів аудитора.

Аудиторський звіт та інші підсумкові документи аудитора.

Узагальнення та оцінка аудитором результатів аудиту. Визначення терміна «аудиторський звіт». Вимоги до складання аудиторського звіту. Зміст і структура аудиторського звіту. Типи аудиторських думок та причини їх модифікацій. Інші підсумкові документи за наслідками аудиту.

4. ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ

Методичні основи економічного аналізу

Сутність і значення економічного аналізу: його основні цілі, завдання, особливості. Методологічні принципи та особливості здійснення фінансово-аналітичної роботи на підприємстві. Предмет, об'єкт та суб'єкти фінансового аналізу. Види фінансового аналізу. Класифікація показників, що використовуються у фінансовому аналізі. Класифікація методів аналізу: формалізовані і неформалізовані методи аналізу. Сучасна методика оцінювання фінансових звітів: горизонтальний, вертикальний, порівняльний, факторний методи фінансового аналізу, метод відносних показників. Методи порівняльного аналізу та особливості їх застосування. Методи приведення вихідних даних до порівнянного вигляду: метод нейтралізації об'ємного, вартісного та структурного фактора. Моделювання та аналіз факторних систем фінансових показників. Детермінований та стохастичний аналіз. Типи та основні прийоми детермінованого моделювання. Способи оцінки впливу факторів у детермінованому моделюванні факторних систем.

Аналіз майна підприємства

Економічна сутність і структура майна підприємства. Методи аналізу майна підприємства. Порівняльний аналіз динаміки складу і структури активів підприємства. Завдання, основні напрямки та інформаційне забезпечення аналізу необоротних активів. Аналіз наявності та стану основних фондів і нематеріальних активів. Аналіз ефективності використання нематеріальних активів та основних фондів. Оцінка впливу ефективності

використання нематеріальних активів на фінансові результати діяльності підприємства. Зміст, завдання та основні напрямки аналізу оборотних коштів. Аналіз забезпеченості підприємства оборотними коштами. Оцінка залежності ризику втрати ліквідності та ефективності від величини поточних активів. Сутність, цілі, основні завдання та напрямки аналізу виробничих запасів. Аналіз забезпеченості підприємства виробничими запасами. Основні завдання та методологія здійснення аналізу дебіторської заборгованості. Аналіз дебіторської заборгованості за строками виникнення і погашення. Аналіз ефективності використання оборотного капіталу.

Аналіз джерел формування капіталу підприємства

Завдання та методологія здійснення аналізу джерел фінансування. Аналіз динаміки складу і структури джерел фінансових ресурсів. Фактори, що впливають на співвідношення власних і залучених коштів. Оцінка структури капіталу. Основні джерела фінансування діяльності підприємства. Методичний інструментарій оцінки вартості окремих елементів власного і позикового капіталу. Власний капітал підприємства: сутність та складові елементи. Аналіз показників інтенсивності руху власного капіталу. Аналіз складу, структури, оборотності кредиторської заборгованості. Оцінка вартості внутрішньої кредиторської заборгованості. Оцінка ефективності використання власного і позикового капіталу.

Аналіз ліквідності і платоспроможності підприємства

Сутність ліквідності і платоспроможності та їх значення при оцінці фінансового стану підприємства. Зміст та послідовність аналізу ліквідності підприємства, основні стадії її оцінки. Класифікація активів за ознакою ліквідності і пасивів за ознакою терміновості погашення. Фактори, що впливають на пропорції груп поточних активів з різним ступенем ліквідності. Зіставлення елементів активів з відповідними елементами пасиву основний спосіб оцінки ліквідності підприємства. Система показників ліквідності: методика їх розрахунку, економічна інтерпретація. Основні фактори, що впливають на підвищення ліквідності. Власний оборотний капітал абсолютний показник ліквідності і платоспроможності; основні етапи його аналізу. Зміст та основі напрямки здійснення аналізу платоспроможності підприємства. Система критеріїв оцінювання платоспроможності підприємства.

Аналіз фінансової стійкості підприємства

Сутність фінансової стійкості та стабільності підприємства. Основні фактори, що впливають на стійкість фінансового стану підприємства. Заходи зміцнення фінансової стійкості підприємства. Вплив структури активів і пасивів на характеристику фінансової стійкості підприємства. Оцінка впливу ефективності використання необоротних і оборотних активів на стійкість фінансового стану підприємства. Кількісна оцінка фінансової стійкості з позиції: структури джерел коштів; витрат, пов'язаних з обслуговуванням зовнішніх джерел. Відносні показники фінансової стійкості: методика їх розрахунку, економічна інтерпретація. Класифікація джерел коштів для аналізу фінансової стійкості підприємства. Аналіз абсолютних показників фінансової стійкості. Типи фінансової стійкості. Оцінка запасу фінансової стійкості підприємства. Напрями зміцнення фінансової стійкості підприємства.

Аналіз грошових потоків

Економічна сутність, цілі та значення фінансового аналізу в процесі управління грошовими коштами. Техніка та порядок попереднього аналізу грошових коштів. Класифікація вхідних та вихідних грошових потоків у господарській, фінансовій та інвестиційній діяльності підприємства. Прямий та непрямий методи оцінки руху грошових коштів: способи здійснення, їх переваги і недоліки. Основні причини невідповідності величин грошових потоків сумі отриманого прибутку. Аналіз особливостей формування грошових потоків на підприємстві, зміст та послідовність його здійснення. Особливості формування перспективного грошового потоку, особливості використання отриманої інформації для оцінки перспективної платоспроможності позичальника. Стратегічний

фінансовий план як основне джерело інформації для аналізу прогнозного грошового потоку. Особливості методичних підходів до моделювання грошового потоку. Ануїтети та дисконтування грошових потоків підприємства. Класифікація ануїтетів. Техніка оцінки майбутньої та поточної вартості грошового потоку.

Аналіз ділової активності підприємства

Оцінка ринкової позиції підприємства: аналіз внутрішнього і зовнішнього середовища. Схема комплексного аналізу ефективності господарської діяльності. Аналіз виробництва і реалізації продукції. Аналіз можливостей використання резервів зростання обсягів виробництва продукції. Аналіз собівартості продукції. Аналіз загальних факторів зміни собівартості за статтями. Аналіз собівартості одиниці продукції. Аналіз динаміки показників собівартості продукції. Аналіз резервів зниження собівартості. Основні фактори, що визначають перспективи розвитку підприємства, кількісна оцінка їх впливу. Коефіцієнт стійкості економічного зростання підприємства, особливості його обчислення та застосування.

Аналіз прибутковості та рентабельності підприємства

Вертикальний та горизонтальний аналізи формування фінансових результатів підприємства. Значення та завдання аналізу. Аналіз рівня, динаміки та структури фінансових результатів діяльності підприємства. Оцінка якості прибутку. Факторний аналіз прибутку від операційної діяльності. Система «директ-кост» як теоретична база аналізу витрат та оптимізації прибутку. Граничний аналіз та оптимізація витрат, обсягу реалізації і прибутку. Аналіз умов беззбитковості підприємства. Зміст, завдання та інформаційна база аналізу розподілу та використання прибутку. Аналіз формування чистого прибутку. Аналіз впливу використання прибутку на фінансовий стан підприємства. Факторний аналіз показників рентабельності. Аналіз збільшення суми прибутку та рентабельності.

Аналіз кредитоспроможності підприємства

Сутність кредитоспроможності, нормативно-методичне та інформаційне забезпечення її оцінювання. Значення кредитоспроможності позичальника у банківській практиці. Необхідність та послідовність оцінки кредитоспроможності підприємства. Основні етапи та завдання оцінки кредитоспроможності позичальника - юридичної особи. Аналіз можливості надання кредиту на основі інтегрального показника фінансового стану позичальника. Система показників, що використовуються для розрахунку основі інтегрального показника фінансового стану позичальника. Оцінка стану обслуговування боргу позичальником. Класифікація кредиту за категоріями якості, наданого позичальнику - юридичній особі. Оцінка ризику кредитної заборгованості підприємства з урахуванням факторів його формування. Методика врахування додаткових (суб'єктивних) критеріїв кредитоспроможності позичальника - юридичної особи.

Аналіз інвестиційної привабливості підприємства

Інвестиційна діяльність підприємств як складова фінансового аналізу. Інвестиції, їх класифікація, види. Факторний аналіз структури довгострокових інвестицій та джерел їх фінансування. Аналіз факторів, які впливають на формування потреби в додаткових капіталовкладеннях. Оцінка показників: відносної забезпеченості підприємства основними фондами, інвестиційної активності, інноваційної відповідності. Методичні підходи до аналізу ефективності інвестиційної діяльності, особливості їх застосування. Аналітичний метод розрахунку рентабельності інвестицій. Фактори, що впливають на ефективність інвестиційної діяльності підприємства.

Комплексний аналіз фінансового стану підприємства

Значення та необхідність комплексної оцінки фінансового стану підприємства. Завдання та етапи проведення комплексної оцінки фінансового стану підприємства. Методи узагальнюючої оцінки фінансового стану підприємства. Методика комплексної оцінки ефективності господарської діяльності. Моделі Альтмана, Спрінгейта, Таффлера. Узагальнюючі критерії оцінки фінансового стан підприємства. Інтегральна оцінка фінансового стану підприємства. Методи рейтингової оцінки фінансового стану

підприємства. Особливості методичних підходів до побудови комплексного показника для оцінки фінансового стану підприємства.

Прогнозування фінансового стану підприємства

Сутність та мета прогнозування фінансового стану, об'єкти прогнозу. Етапи прогнозування фінансового стану підприємства. Види прогнозів фінансового стану. Методи прогнозування фінансового стану. Експертні методи прогнозування. Індивідуальні (інтерв'ю, сценаріїв, аналітичний метод) та колективні (комісії, генерації ідей, Дельфі, матричний) методи. Умови застосування експертних методів прогнозування. Формалізовані (кількісні) методи прогнозування фінансового стану: стохастичні, детерміновані методи та методи економіко-математичного моделювання. Алгоритм застосування методу прогнозування на основі пропорційних залежностей. Балансова модель прогнозування. Порядок складання прогнозних фінансових звітів.

5. ОПОДАТКУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Нормативні документи, що регулюють організацію обліку податків, зборів і платежів в Україні. Податковий кодекс України, його структура та сфера застосування. Інформаційна база для нарахування податків і обов'язкових платежів. Роль бухгалтерського обліку в оподаткуванні підприємств.

Оподаткування та облік податку на додану вартість та акцизного податку. Оподаткування та облік податку на прибуток. Оподаткування та облік доходів фізичних осіб. Порядок нарахування, сплати та відображення в системі обліку і звітності військового збору. Порядок нарахування, сплати та відображення в системі обліку і звітності інших податків та обов'язкових платежів

Особливості оподаткування в умовах всесвітньої пандемії та воєнного стану в Україні і світі.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК
ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бухгалтерський облік: навч. посіб. / М. Б. Кулинич, А. Т. Сафарова ; Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки. Луцьк : Вежа-Друк, 2017. 435 с.
2. Бухгалтерський облік (загальна теорія): конспект лекцій в схемах і таблицях / Н. М. Малюга, В. М. Пархоменко ; Нац. акад. статистики, обліку та аудиту. К. : Консультант, 2017. 67 с.
3. Бухгалтерський облік : збірник задач і тестів : навч. посіб. / Н. В. Гудзь, П. Н. Денчук, Н. В. Починок, Р. В. Романів. К.: Крок, 2019. 205 с.
4.
5. Бухгалтерський облік : навч. посіб. / Т. В. Давидюк [та ін.] ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". - Харків : Гельветика, 2016. 391 с.
6. Бухгалтерський облік: ділові ігри, ситуаційні вправи, тести: практикум / К. С. Жадько, Л. Ш. Олійник, В. В. Семенюта ; Ун- мит. справи та фінансів, ННІ "Фінанс. акад.". - Дніпро : УМСФ, 2018. - 99 с.
1. Бухгалтерський облік : навч. посіб. / Т. В. Давидюк [та ін.] ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". Харків : Гельветика, 2016. 391 с.
2. Васильєва В. Г. Фінансовий облік II: навч. посіб. / В. Г. Васильєва [та ін.] ; Ун-т мит. справи та фінансів. 2-ге вид., перероб. та допов. Дніпро : Акцент, 2017. 240 с.
3. Височан О. С. Фінансовий облік [Текст] : навч. посіб. / О. С. Височан, О. О. Височан ; Нац. ун-т "Львів. політехніка". - 2-ге вид., перероб. і допов. Львів : Сорока Т. Б. [вид.], 2017. 448 с.

4. Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" від 19.07.1999 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: //zakon.rada.gov.ua.

5. Карпенко В. В. Бухгалтерський облік : навч. посіб. / В. В. Карпенко, В. І. Успаленко ; Харків. нац. ун-т буд-ва та архітектури. Харків : Лідер, 2016. 609 с.

6. Крупка Я. Д. Бухгалтерський облік : підручник / Я. Д. Крупка, З. В. Задорожний, П.Н.Денчук [та ін.]. - 3-ге вид., доповн. та переробл. Тернопіль : ТНЕУ, 2023. 492 с.

7. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку. URL: http:// www.minfin.gov.ua.

8. Податковий кодекс України. URL: http://zakon.rada.gov.ua.

9. Фінансовий облік : навч. посіб. / Л. К. Сук, П. Л. Сук ; Відкрит. міжнар. ун-т розвитку людини "Україна". Київ : Університет "Україна", 2019. 529 с.

10. Шара Є. Ю. Бухгалтерський фінансовий та податковий облік : навч. посіб. К. : ЦУЛ, 2016. 423 с.

11. Larry M. Walther. Financial Accounting. 2020. 469 p.

12. Jan Williams. Financial & Managerial Accounting. 2021.

УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Голов С. Ф. Упралінський облік: Підручник. Київ: «Центр учбової літератури», 2018. 534 с.

2. Друри К. Управленческий учет и производственный учет/ К.Друри. М.: Юнити-Дана, 2015. 736 с.

3. Єршова Н. Ю. Стратегічний управлінський облік в умовах інноваційно-орієнтованої моделі економіки : монографія. Харків : Лібуркіна Л. М. [вид.], 2019. 391 с.

4. Задорожний З. В. Управлінський облік: конспект лекцій. Тернопіль: ТНЕУ, 2019. 60 с.

5. Задорожний З.В. Внутрішньогосподарський облік в будівництві: Монографія. Тернопіль: Екон.думка, 2006. 336 с.

6. Задорожний З.В., Омецінська І.Я. Управлінський облік. Навчальний посібник. Тернопіль: ХАЙ-ТЕК ПРЕС, 2016. 280 с.

7. Задорожний З.-М.В., Омецінська І.Я., Богуцька Л.Т. Управлінський облік: приклади, задачі, тести: навч. посіб. Тернопіль: ВПЦ «Університетська думка», 2020. 211 с.

8. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999 р. № 996-XIV/ВР. URL: http://zakon.rada.gov.ua.

9. Лень В.С. Управлінський облік: Підручник. 2-е вид., виправ. Київ: Каравела, 2017. 260 с.

10. Методичні рекомендації з формування собівартості будівельно-монтажних робіт (нова редакція) / затверджено Наказом Мінрегіонбуду від 31.12.2010 р. №573 URL: http://httpm.ua/show/2cid08543.htmls://dtkt.co

11. Методичні рекомендації з формування собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості, затверджено наказом Міністерства промислової політики України від 09.07.2007 р. № 373. URL: https://zakon.rada.gov.ua/

12. Михальська О. Л. Швець В. Г. Управлінський облік та аналіз виробничих витрат : монографія; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Екон. ф-т. Київ : Кондор, 2019. 222 с.

13. Мікрюкова Л. В. Управлінський облік : навч. посіб.; Миколаїв. нац. ун-т ім. В. О. Сухомлинського. Миколаїв : Швець В. М., 2018. 294 с.

14. Нападовська Л. В. Управлінський облік: підручник / Л. В. Нападовська; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. - 2-е вид., доопрац. та допов. К. : КНТЕУ, 2010. 647 с.

16. Тлучкевич Н. В. Управлінський облік. Практикум : навч. посіб.; Луц. нац. техн. ун-т. Луцьк : Луц. НТУ, 2018. 213 с.

17. Управлінський облік : навч. посіб. / В. Я. Плаксієнко [та ін.] ; за заг. ред. д-ра екон. наук В. Я. Плаксієнка. Полтава : Астрая, 2018. 250 с.

19. Управлінський облік для бухгалтера : практ. керівництво. Дніпро : Баланс-Клуб, 2019. 95 с.

20. Управлінський облік: Навчальний посібник / В.Д. Зелікман, І.М. Ізвєкова, Р.Б. Сокольська та ін. Дніпро: НМетАУ, 2017. 198 с.

21. Управлінський облік: підручник / [Г. О. Партин та ін.]; Нац. ун-т «Львів. Політехніка». - Л. : Вид-во Львів. політехніки, 2013. 279 с.

22. Управлінський облік: Підручник / Г. О. Партин, А. Г. Загородній, А. І. Ясінська, Т. І. Воскресенська. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2017. 340 с.

23. Bhimani Alnoor, Datar Srikant, Horngren Charles, Rajan Madhav. Management and Cost Accounting: 7th edition. Harlow, United Kingdom: Pearson Education Limited, 2019

25. Clarke Peter. Managerial Accounting : Costing, Decision-Making and Control. 3rd Revised edition, Imprint Institute of Chartered Accountants in Ireland, 2016, 832 p.

26. Gupta M., Hilmola O. K., Williams C.. 2019. ABC- and TOC-based systems: A literature review and synthesis. Cost Management (March/April): 25-40.

27. Zadorozhnyi Z.-M. V., Ometsinska I.Ya. Product total cost (work, service): organizational and methodical aspects of its formation. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. 2019. Том 4. № 31. С.152-162.

АУДИТ

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» № 2258-VIII від 21.12.2017.

2. Кодекс етики професійних бухгалтерів. Редакція 2012 р. / переклад з анг. за ред. С.Я. Зубілевич. К: Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України, 2014. 172 с

3. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг, видання 2016-2017 року. Видання 2016-2017 років; пер. з анг. К: Міжнародна федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України, 2018. URL: http://www.apu.com.ua/1 151-miznarodni-standarti-kontrolu-yakosti-2016-2017.

4. Аудит. (Основи державного незалежного професійного та внутрішнього аудиту): підручник / За ред. проф. Немчиненко В.В., Редько О.Ю. та ін. К: Центр учбової літератури, 2012. 540с.

5. Аудит. Практикум для поточного контролю знань для студентів ступеня підготовки бакалавр, галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 071«Облік і оподаткування» / Н.С. Акімова, А.О. Баранова, Т.А. Наумова, А.І. Кашперська. Харків : ХДУХТ, 2016. 157с.

6. Аудит: навч. посіб. / [СІ. Дерев'янко, Н.П. Кузик, С.О. Олійник та ін.] К: «Центр учбової літератури», 2016. 380 с

7. Аудит: навч. посіб. / Сіменко І.В., Сухарєва Л.О., Закалінська К.О., Глущенко Я.І., Борисенко М.В., Садекова А.М., Іваніна О.О., Шухман М.Є. Донецьк: Дон НУЕТ, 2012. 436с.

8. Аудит: навч. посібник / Ю.С. Цал-Цалко, Ю.Ю. Мороз, Л.А. Суліменко та ін.; [під заг. ред. Цал-Цалка Ю.С.] Житомир: ПП «Рута», 2012. 392 с.

9. Аудит: навч. посібник /за ред. д.е.н., проф. Пушкаря М.С. Тернопіль: Карт-бланш, 2014. 275 с

10. Аудит: організація і методика: навчальний посібник / М. Ф. Огійчук, І. Т. Новіков, І.І. Рагуліна. К: Алерта, 2010. 584 с

11. Аудит: підручник / [О.А. Петрик, В.О. Зотов, Б.В. Кудрицький та ін.]; за заг. ред. О.А.Петрик. К: КНЕУ, 2015. 498 с.

12. Аудит: підручник /наук. ред. І.І. Пилипенко. К: ДП «Інформ.- аналіт.-агенство», 2015. 643 с.

15. Виноградова М. О. Аудит [текст] : навч. посіб. / М. О. Виноградова, Л. І. Жидєєва К. : «Центр учбової літератури», 2014. - 654 с.

16. Дмитренко І.М. Аудит (за міжнародними стандартами): навч.посіб. / І.М.Дмитренко. - К: Кондор-Видавництво, 2013. - 398 с

18. Никонович М.О. Аудит: підручник / М.О. Никонович, К.О. Редько; [за ред. д.е.н.,проф. Є.В. Мниха].- К: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014.-747 с

19. Організація і методика аудиту: підручник/ Л. П. Кулаковська, Ю. В. Піча. К: Каравела, 2012. 544 с.

20. Пантелеєв В.П. Аудит: навч.посіб. К: Професіонал, 2008. 400 с

22. Терещенко Л.О. Комп'ютерний аудит: навч.-метод.посіб.для самост.вивч.дис. / Л.О.Терещенко, Б.В. Кудрицький. - К: КНЕУ. 2011. 223 с

23. Утенкова К.О. Аудит: навчальний посібник. К.: Алерта, 2011. 408 с.

ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ТА ОПОДАТКУВАННЯ

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Базілінська О. Я. Фінансовий аналіз : теорія та практика : навч. посіб. 2-ге вид. Київ: ЦУЛ, 2018. 327 с.

2. Бондар М. І., Верига Ю. А., Орищенко М. М., Прохар Н. В., Лежненко Л. І. Звітність підприємства : підручник. Київ : ЦУЛ, 2015. 570 с.

3. Верига Ю. А. Звітність підприємств : навч. посіб. 2-ге вид., доповн. і переробл. Київ : ЦУЛ, 2018. 776 с.

4. Крупельницька І. Г. Звітність підприємств: навчальний посібник. Київ. : ЦУЛ, 2019. 232 с.

5. Левицька С. О. Звітність підприємств : підручник. Київ : ЦУЛ, 2017. 234 с.

6. Лучко М. Р. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Тернопіль : ТНЕУ, 2017. 302 с.

7. Лучко М.Р., Жукевич С.М., Фаріон А.І. Фінансовий аналіз. Навч. посіб. Тернопіль, ТНЕУ, 2016. 304 с.

8. Мних Є .В. Економічний аналіз: підручник. К.: Знання, 2011. 630 с.

9. Савицька Г. В. Економічний аналіз діяльності підприємства : навч.посібник. 3-тє вид., випр.і доп. К.: Знання, 2007. 668 с.

10. Тігова Т. М. Аналіз фінансової звітності : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2018. 268 с.

11. Ткаченко Н. М. Оновлена фінансова звітність в Україні : навч.-практ. посіб. Київ: Алерта, 2015. 66 с.

12. Фінансовий аналіз: навчальний посібник / за заг. ред. Школьник І. О. [І. О. Школьник, І. М. Боярко, О. В. Дейнека та ін.]. Київ. Центр учбової літератури, 2016. 368 с.

13. Шкарабан С. І., Спільник І.В., Шеремета М.Й. Фінансовий аналіз: навчально-методичний комплекс дисципліни. Тернопіль: Видавництво ТНЕУ «Економічна думка», 2009. 252 с.

14. Школьник І. О., Боярко І. М., Дейнека О. В., Дехтяр Н. А., Люта О. В., Пігуль Н. Г., Пахненко О. М. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2016. 368 с.

15. Шубіна С. В. Фінансовий аналіз. Практикум : навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2017. 296 с.

16. Облік і звітність в оподаткуванні: навч. посібник / М.Т. Теловата, В.П. Пантелеєв, К.В. Безверхий, О.О. Григоревська, С.І. Ковач, О.А. Юрченко. К.: НАСОА. 2019. 506 с.

17. Гресь Н.Л., Недоступ К.К. Облік і звітність в оподаткуванні : навч. пос. Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка». Дніпро : НТУ «ДП», 2019. 152 с